

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2009-2-247 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 10-04/37-17
Karar Tarihi : 12.1.2010

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10 **Başkan** : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Mehmet Akif ERSİN, Doç. Dr. Mustafa ATEŞ,
İsmail Hakkı KARAKELLE, Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY,
Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR

B. RAPORTÖRLER : İbrahim AYDEMİR, Nur Seda KÖKTÜRK

C. BAŞVURUDA BULUNAN : Gizlilik talebi bulunmaktadır.

20 **D. HAKKINDA ÖNARAŞTIRMA YAPILAN:**
- GE Medical Systems Türkiye Ltd. Şti.
Sun Plaza Dereboyu Sok. No:24/7
34398 Maslak/İstanbul

E. DOSYA KONUSU: GE Medical Systems Türkiye Ltd. Şti.(GE)'nin 18.2.2009 tarihli ve 09-07/128-39 sayılı Rekabet Kurulu kararında yer verilen şartlara uymadığı iddiası.

F. İDDİALARIN ÖZETİ: Rekabet Kurumu kayıtlarına 18.09.2009 tarih ve 6775 sayı ile giren şikayet dilekçesinde özetle;

- 30
- Tıbbi görüntüleme ve teşhis cihazlarının servisi pazarında faaliyet göstermekte olan bir firma oldukları,
  - GE firmasının, Rekabet Kurulu'nun 18.2.2009 tarih ve 09-07/128-39 sayı ile vermiş olduğu, tıbbi görüntüleme ve teşhis cihazları pazarında faaliyet gösteren firmaların bu cihazların teknik servisi ve yedek parça satışı uygulamalarıyla ilgili kararda öne sürülen şartlara uymadığı,
  - Bu bağlamda yedek parça fiyat taleplerine karşılık olarak, Rekabet Kurulu kararında yer almamasına rağmen, kendilerinden parçanın kullanılacağı cihaz için müşteri unvanı, cihazın kurulu olduğu hastane adı ve cihazın seri numarası gibi bilgilerin talep edildiği,
  - Bu bilgilerin sağlanmaması halinde, uluslararası ticaret kuralları sebebiyle,
  - 40
  - Yaptıkları araştırmalar sonucunda Türkiye Cumhuriyeti'nin taraf olduğu herhangi bir uluslararası anlaşmada konu ile ilgili herhangi bir hükme ulaşılmadığı, bu firmanın bir yerli firma statüsünde olmasından dolayı yalnızca Türkiye Cumhuriyeti kanunlarıyla bağlı olduğu,
  - Rekabet Kurulu kararı ile üretici firmaların, cihazların en çok kullanılan 100 yedek parça fiyat listesini internet sitelerinde yayınlamak zorunda oldukları

ancak GE'nin halen bu hükmün gereğini yerine getirmedeği, Kurul kararına uymadığı,

- 50
- GE markalı MR ve BT cihazlarına yapılan yeni bir yazılım güncellemesi ile bu cihazlara teknik servis verebilmek için gerekli menülere ulaşımın değişken bir şifreye bağlandığı oysa daha önceden bu cihazlarda böyle bir şifrenin var olmadığı,
  - Talep üzerine verilen şifrenin geçerliliğinin 2 gün ile sınırlı olduğu ve bu sürenin cihaza servis verebilmek için yetersiz kaldığı, tekrar şifre istemenin ise kendilerine her defasında 24 saate mal olduğu ve bu şekilde tamir süresinin uzadığı,
  - Kendi firmalarının bakım onarım sözleşmesi altında bulunan GE markalı bir cihazın ayarlarını yapabilmek için gerekli olan servis disketine ilişkin taleplerine GE firmasından herhangi bir cevap alamadıkları ve bu durumun

60

  - GE'nin, Kurul kararında yer alan cihazların satış aşamasında müşterilerin yazılı olarak bilgilendirilmesi ile ilgili hükme uymadığı, müşteriler ile imzalanan sözleşmelerde bunun açıkça görülebileceği

iddia edilmiş, GE'nin ilgili Kurul kararına aykırı eylemleri sebebiyle konu hakkında gereğinin yapılması talep edilmiştir.

G. DOSYA EVRELERİ: Rekabet Kurumu kayıtlarına 18.09.2009 tarih ve 6775 sayılı giren şikayet dilekçesi üzerine hazırlanan 28.10.2009 tarih ve 2009-2-247/ İİ-09-HSÖ sayılı İlk İnceleme Raporu, 30.10.2009 tarih ve REK.0.06.00.00-110/446 sayılı Kurul gündeminde ele alınmış ve Rekabet Kurulu'nun 04.11.2009 tarih ve 09-52/1254-M sayılı kararı ile GE Medical Systems Türkiye Ltd. Şti. hakkında önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. İlgili karar uyarınca yapılan inceleme sonucunda düzenlenen 6.1.2010 tarih ve 2009-2-247/ÖA-10-İA sayılı Önaraştırma Raporu 8.1.2010 tarih, REK.0.06.00.00-110/10 sayılı Başkanlık önergesi ile 10-04 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

H. RAPORTÖRÜN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda; GE'nin 18.2.2009 tarih ve 09-07/128-39 sayılı Rekabet Kurulu kararında yer verilen şartlara uymadığı şikâyetlerine ilişkin olarak, GE Medical Systems Ltd. Şti. hakkında 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun kapsamında soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı sonucuna ulaşıldığı ifade edilmiştir.

80 I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

Şikayet dilekçesinde de yer verildiği üzere, Rekabet Kurulu 18.2.2009 tarih ve 09-07/128-39 sayılı kararı ile tıbbi görüntüleme ve teşhis cihazları pazarında faaliyet gösteren teşebbüsler tarafından;

1. Tıbbi cihazların garanti sürelerinin bitiminden sonra, cihazları satın alan müşterilerin yazılı talepte bulunması veya bu yazılı talepleri müşterilerden alan teknik servislerin yazılı başvuruda bulunması durumunda, cihazlara ilişkin şifrelerin veya bu anlama gelecek her türlü dahili sistemin firmalar tarafından mücbir sebepler haricinde, çalışma günlerinde olmak kaydıyla, 24 (yirmidört) saat içerisinde ücretsiz olarak temin edilmesi,

90

2. Cihaz harici takılan ve anılan cihazlara ilişkin teknik servis verilmesine olanak sağlayan aparatlar/cihazların, müşterilerin yazılı talepte bulunması

veya bu yazılı talepleri müşterilerden alan teknik servislerin yazılı başvuruda bulunması durumunda, talep anından itibaren en çok 3 (üç) gün içerisinde müşteriye tesliminin yapılması,

3. Bu aparatlara ilişkin kiralama ücretlerinin, ayrımcı olmayacak şekilde ve aparatın maliyetiyle orantılı bir biçimde belirlenmesi,
4. Cihazların ilk satımı aşamasında yukarıda yer verilen hususlar konusunda müşterilerin yazılı olarak bilgilendirilmesi,
5. Tıbbi cihazların, son 3 (üç) yıllık satış verilerine dayanarak, en çok kullanılan 100 (yüz) yedek parçanın güncel fiyat listelerinin internet ortamında herkesin ulaşabileceği şekilde ilan edilmesi,
6. Müşterilerden ve rakip servis sağlayıcılardan gelen yedek parça fiyat taleplerinin en geç 3 (üç) işgünü içerisinde cevaplandırılması,
7. Yedek parça satışında rakip servis sağlayıcılara ve onların müşterilerine yönelik, objektif kriterlere dayanmayan ayrımcı uygulamalar yapılmaması,

aksi takdirde 4054 sayılı Kanun çerçevesinde haklarında işlem başlatılacağına söz konusu teşebbüslere bildirilmesi hususlarında aynı Kanun'un 9. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca görüş yazısı gönderilmesi için Başkanlığa yetki verilmesine hükmetmiştir. Kararda, tıbbi görüntüleme ve teşhis cihazı üreticisi teşebbüslerin kendi ürünlerine yönelik olarak verdikleri bakım onarım hizmeti (servis) ve cihazlarının yedek parçaları pazarında ayrı ayrı hakim durumda olduklarından bahisle bu teşebbüslerin eylemleri Kanun'un 6. maddesi kapsamında değerlendirilmiştir. Söz konusu kararda, GE firması ile ilgili olarak, firma yetkililerinin cihazlara erişim için şifre ya da benzeri bir araç kullanılmadığını, cihazı tanıyan bir mühendisin bütün teşhisleri ve ayarları yapabileceğini ve Türkiye'den yedek parça talebinde bulunan müşterilerin ve rakip servis sağlayıcıların bu taleplerinin 1-2 gün içinde karşılandığını ifade ettikleri ve yapılan incelemede anılan beyanların aksini ortaya koyan belgelere rastlanmadığı belirtilmiştir.

Bunun yanında 04.09.2009 tarihinde ilgili Rekabet Kurulu kararından sonra sektörde yaşanan gelişmeleri takip etmek amacıyla hakkında karar alınmış olan teşebbüslere gidilmiş ve yetkililer ile görüşmeler yapılmıştır. Bu bağlamda GE yetkilileri;

- Cihazların bakım, onarım ve kalibrasyonları gibi ilk aşama uygulamalar için şifreye ihtiyaç bulunmadığını,
- Yedek parça fiyat listelerinin yayınlanması konusunda çalışmalarının devam ettiğini

belirtmişlerdir.

Öncelikle, şikayet dilekçesinde yer alan GE'nin yedek parça fiyat listesini internet sitesinde yayınlamadığı iddiasının geçerli olmadığı görülmüştür. Firma halihazırda içerisinde yaklaşık 100 adet yedek parçanın bulunduğu bir fiyat listesine internet sitesinde yer vermektedir.

Şikayet dilekçesinde yer alan, GE'nin cihazlarına şifre uygulamasına başladığı yönündeki beyanları ise, gerek önaraştırma esnasında gerekse daha sonraki görüşmelerde GE'nin cihazlarına teknik servis verilebilmesi için herhangi bir şifreye ihtiyaç olmadığı ifadeleri ile çelişir durumdadır. Ancak belirtilmelidir ki tıbbi görüntüleme ve teşhis cihazları üreticilerinin cihazlarına şifre koymamaları gerektiği yönünde herhangi bir Kurul kararı bulunmamaktadır. Aynı şekilde, yukarıda yer

140 verilen 09-07/128-39 sayılı Kurul kararında da cihazlara şifre konulmasına yönelik bir yükümlülük getirilmemekte, cihazlarda halihazırda var olan şifrelerin veya bu anlama gelecek her türlü sistemin üretici firmalar tarafından mücbir sebepler haricinde bedelsiz olarak bağımsız servislere veya son kullanıcılara temin edilmesi hüküm altına alınmaktadır. Bu anlamda şikayet dilekçesinde yer aldığı şekliyle GE firmasının bakım-onarım verebilmek için cihazlarına şifre uygulamaya başlamasının, 09-07/128-39 sayılı Kurul kararına aykırı ve/veya rekabet ihlali oluşturacak bir uygulama olmadığı kanaatine ulaşılmıştır.

150 Öte yandan şikayet dilekçesinde, talep halinde GE markalı tıbbi cihazlara servis verebilmek için gerekli olan şifrelerin kendilerine sağlandığı ancak bunların sınırlı bir süre açık bırakıldığı ve 2 günün sonunda değiştirildiği belirtilmektedir. 09-07/128-39 sayılı Kurul kararında şifrelerin ne kadar süre açık bırakılacağı yönünde herhangi bir hüküm bulunmamaktadır. İhlal niteliği yapabilmek için bu sürenin bakım onarım hizmetini ciddi bir şekilde sekteye uğratabilecek kadar kısa olması gerekmektedir. Şikayet dilekçesinde GE tarafından sağlanan şifrelerin 2 (iki) günlük sürenin bakım onarım hizmetini sekteye uğratabilecek bir süre olmadığı, bu sürede tamamlanamayacak bazı bakım onarım hizmetleri bakımından ise aynı cihaz için geçerli olan yeni şifrenin talep edilme ve alınma imkanının bulunması sebebiyle, GE firmasının bahse konu uygulamasının bağımsız servis firmalarını piyasada zor durumda bırakacak nitelikte olmadığı görülmektedir.

160 Son olarak, GE'nin, bağımsız servis sağlayıcıların yedek parça taleplerinin karşılanması için cihazların kullanıcısı ve seri numarası gibi bilgilerin verilmesini talep etmesi, teşebbüs yetkilileri tarafından şirketin ABD merkezinin bazı uygulamalarına uymak zorunda oldukları şeklinde açıklanmıştır. Söz konusu açıklamanın ve dolayısıyla ilgili uygulamanın makul karşılanabileceği anlaşılmıştır.

J. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre; başvuru konusu iddialara ilişkin olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek bulunmadığına, şikayetin reddine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.